

Handhavingsarrangement heling voor handelaren in ongeregelde en gebruikte goederen

Inleiding

Straatroven, woninginbraken en overvallen hebben een grote impact op de slachtoffers en vormen een gevaar voor de openbare orde en het woon- en leefklimaat. De gestolen goederen worden vaak doorverkocht. Heling is dus veelal het gevolg van een high-impact-crime. Daarom is er alle belang bij om het doorverkopen van gestolen goederen zo moeilijk mogelijk te maken.

Daartoe is in afdeling 11 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) – artikel 2:66 t/m 2:69 – een aantal verplichtingen vastgelegd voor handelaren in gebruikte en ongeregelde goederen. Ook in artikel 437 en artikel 437bis van het Wetboek van Strafrecht zijn verplichtingen neergelegd voor handelaren in deze goederen. Het niet voldoen aan deze verplichtingen levert, vooral bij herhaling, de aanmerkelijke kans op dat er heling plaatsvindt en levert dus een inbreuk op de openbare orde op.

Indien een handelaar deze verplichtingen niet nakomt, kan ik dan ook ter bescherming van de openbare orde bestuurlijke maatregelen nemen. Een maatregel kan zijn dat ik op basis van artikel 2:79 van de APV het pand van waaruit de overtreding plaatsvindt, sluit.

De doelstelling van de bestuurlijke maatregel is de naleving van de geldende wet- en regelgeving door handelaren, waarmee wordt getracht de afzetmarkt voor goederen die afkomstig zijn van een misdrijf te verkleinen. Dader- en gelegenheidsstructuren ten aanzien van high-impact-crime en ondermijnende criminaliteit worden bestreden met als uiteindelijke doel om hiermee de openbare orde en het woon- en leefklimaat voor alle inwoners van Den Haag te beschermen.

In deze notitie zet ik uiteen hoe ik omga met mijn sluitingsbevoegdheid ex artikel 2:79 van de APV.

Sluitingsbevoegdheid

Artikel 2:79 APV

1. De burgemeester kan, indien de openbare orde dit naar zijn oordeel vereist, de gehele of gedeeltelijke sluiting bevelen van voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet.

Artikel 174 Gemeentewet

1. De burgemeester is belast met het toezicht op de openbare samenkomsten en vermakelijkheden alsmede op de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven.

Verplichtingen handelaren

Hoofdstuk 11 APV

Onderstaande APV-verplichtingen gelden voor handelaren die zich bezig houden met het op- en verkopen van de volgende goederen: gebruikte en ongeregelde goederen, metalen, edelstenen, uurwerken, kunstvoorwerpen, auto's, motorfietsen, bromfietsen, fietsen, foto-, film-, radio-, audio- en videoapparatuur en apparatuur voor automatische registratie.

Verplichtingen

1. Artikel 2:67, lid 1: Een handelaar moet een verkoopregister¹ bijhouden waarin het volgende wordt opgenomen:
 - a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
 - b. de datum van verkoop of overdracht van het goed;

¹ Een verkoopregister is een 'door of namens de burgemeester gewaarmerkt register'.

- c. een omschrijving van het goed, daaronder begrepen – voor zover dat mogelijk is - soort, merk en nummer van het goed;
 - d. de verkoopprijs of andere voorwaarden van overdracht van het goed;
 - e. de naam en het adres van degene die het goed heeft verkregen.
2. Artikel 2:68 sub a: De burgemeester/toezichthouder moet in kennis zijn gesteld wanneer een handelaar van het opkopen zijn beroep of een gewoonte heeft gemaakt;
 3. Artikel 2:68 sub d: Indien redelijkerwijs kan worden vermoed dat een goed van een misdrijf afkomstig is of voor de rechthebbende verloren is gegaan, moet de toezichthouder hiervan onverwijld in kennis worden gesteld.
 4. Artikel 2:68 sub e: De administratie moet op eerste aanvraag ter inzage gegeven worden aan de toezichthouder.
 5. Artikel 2:69: Een verkregen goed moet minimaal drie dagen in het bezit van de opkoper blijven, voordat het mag worden doorverkocht.

Artikel 437, lid 1, Wetboek van Strafrecht

Ingevolge deze bepaling uit het Wetboek van Strafrecht wordt een handelaar in voormelde zin met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie gestraft, die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf:

- a. niet met inachtneming van de bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels aantekening houdt van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij heeft verworven dan wel voorhanden heeft,
- b. een gebruikt of ongeregeld goed verwerft van iemand, zonder dat diegene zijn identificerende persoonsgegevens heeft opgegeven of zonder dat hij die gegevens in zijn administratie heeft aangetekend,
- c. nalaat zijn administratie op eerste aanvraag ter inzage te geven aan een ambtenaar als bedoeld in artikel 552 van het Wetboek van Strafvordering,
- d. nalaat een gebruikt of ongeregeld goed dat hij heeft verworven of voorhanden heeft, op eerste vordering van een ambtenaar als bedoeld in onderdeel c, ter bezichtiging af te staan en deze te laten zien waar dit goed in zijn administratie staat ingeschreven,
- e. een goed dat bij hem door of vanwege de politie met een duidelijke schriftelijke omschrijving als door misdrijf aan de rechthebbende is onttrokken of als verloren is aangegeven, verwerft of voorhanden heeft,
- f. aan een hem schriftelijk uitgereikt last van een ambtenaar, zoals bedoeld in onderdeel c, tot het gedurende een daarbij aangegeven tijd, veertien dagen niet te boven gaande, bewaren of in bewaring geven van een goed dat hij voorhanden heeft, of aan een hem bij die last gegeven aanwijzing, geen gevolg geeft, of
- g. nalaat de van hem bij schriftelijke vordering van een ambtenaar, zoals bedoeld in onderdeel c, gevraagde opgaven betreffende door hem verworven of bij hem voorhanden zijnde goederen binnen de termijn, bij de vordering gesteld, naar waarheid te verschaffen.

Artikel 2, lid 2, van het Uitvoeringsbesluit ex artikel 437 Wetboek van Strafrecht

De handelaar, aangewezen in artikel 1 van dit besluit, voldoet aan de verplichting ingevolge artikel 437, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafrecht tot het aantekening houden van alle gebruikte of ongeregelde goederen die hij heeft verworven of voorhanden heeft indien hij een doorlopend en een door of namens de burgemeester gewaarmerkt register houdt en daarin onverwijld vermeldt:

- a. het volgnummer van de aantekening met betrekking tot het goed;
- b. de datum van verkrijging van het goed;
- c. een omschrijving van het goed, daaronder begrepen - voor zover dat mogelijk is - soort, merk en nummer van het goed;
- d. de koopprijs of andere voorwaarden van verkrijging van het goed;
- e. de naam en het adres van degene van wie het goed is verkregen;
- f. zowel een omschrijving als het nummer van het document bedoeld in het eerste lid waarmee hij de identiteit van de aanbieder heeft vastgesteld, voor zover het de inkoop van koper en koperlegeringen betreft en de koopprijs van dat goed in contant geld wordt uitbetaald.

Artikel 437bis, lid 1, Wetboek van Strafrecht

Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft de handelaar die op grond van artikel 437 bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen en in de oefening van zijn beroep of bedrijf:

- a. een goed van een minderjarige verwerft, of
- b. een goed van iemand van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij is opgenomen in een strafinrichting, rijksinrichting voor kindbescherming of krankzinnigengesticht, verwerft.

Handhaven op overtredingen

Heling

Van een handelaar wordt verwacht dat hij zich aan de geldende wet- en regelgeving houdt. Van hem wordt derhalve verwacht dat hij heling actief tegengaat. Heling is het gevolg van een high-impact-crime en heeft een grote impact op het woon- en leefklimaat en tast de openbare orde aan. Ik zie heling als een zeer ernstig incident. Wanneer het aannemelijk is dat een handelaar zich schuldig maakt aan heling, zal ik dan ook direct overgaan tot sluiting van de inrichting voor de duur van in beginsel drie maanden. Bij recidive sluit ik de inrichting voor onbepaalde tijd. Ik heb er dan geen vertrouwen meer in dat de handelaar zich voldoende zal inzetten om heling tegen te gaan.

Niet voldoen aan voorschriften

Het niet voldoen aan de voorschriften uit artikel 11 APV en de artikel 437 en 437bis van het Wetboek van Strafrecht betekent niet direct dat sprake is van heling. Het betekent wel dat een handelaar nalatig is in zijn plicht om heling actief tegen te gaan. Het (herhaaldelijk) niet naleven van deze voorschriften levert de aanmerkelijke kans op dat er heling plaatsvindt, hetgeen een inbreuk op de openbare orde oplevert.

Op het niet voldoen aan deze voorschriften volgt daarom in beginsel een bestuurlijke waarschuwing. De handelaar krijgt daarbij de ruimte om zijn gedrag aan te passen en maatregelen te nemen.

Het hangt van de ernst van de overtredingen af hoeveel waarschuwingen er worden gegeven, voor er daadwerkelijk wordt overgegaan tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie: sluiting van de inrichting voor de duur van drie maanden.

Ik reken het een handelaar bijvoorbeeld zwaarder aan wanneer hij vermoedens van een strafbaar feit niet meldt, dan wanneer hij zijn in- en/of verkoopregister niet (volledig) heeft bijgehouden. Ook reken ik het een handelaar zwaar aan, indien hij een toezichthouder geen medewerking verleent bij het controleren van het in- en/of verkoopregister. Immers, heling kan alleen voorkomen worden als

handelaren en toezichthouders daarbij samenwerken. Wordt geen medewerking verleend aan een toezichthouder, wordt derhalve eveneens eenmalig een waarschuwing gegeven, waarna bij een tweede constatering sluiting voor de duur van in beginsel drie maanden volgt. Hetzelfde geldt voor het onder zich houden van een goed korter dan de vereiste drie dagen of voor het niet naleven van een last van de toezichthouder om een verdacht goed voor een bepaalde periode onder zich te houden dan wel een andere aanwijzing gegeven bij die last (artikel 437, lid 1, sub f WvSr). Een handelaar die zich hier niet aan houdt, geeft toezichthouders onvoldoende ruimte om strafbare feiten te constateren. Ook in deze situaties waarschuw ik daarom slechts eenmalig.

Ook het verwerven van een goed van een minderjarige reken ik zwaar aan. Jeugdcriminaliteit is zeer kwalijk, een gevaar voor de openbare orde en het leefklimaat en dit dient zoveel mogelijk voorkomen en bestreden te worden. Indien een goed van een minderjarige wordt verworven, wordt derhalve eveneens eenmalig een waarschuwing gegeven, waarna bij een tweede constatering sluiting voor de duur van in beginsel drie maanden volgt.

Een waarschuwing wordt bij overtredingen in de drie daaropvolgende jaren nadat de overtreding is geconstateerd, meegewogen bij eventuele bestuurlijke besluiten jegens de handelaar.

In onderstaand schema wordt per soort overtreding aangegeven op welke wijze hier mee om wordt gegaan.

Overtreding	Eerste constatering	Tweede constatering	Derde constatering
Niet correct bijhouden in en/of verkoopregister (waaronder identificatieplicht)	Waarschuwing	Waarschuwing	Sluiting drie maanden
Nalaten zich aan te melden en registreren bij het DOL	Waarschuwing	Waarschuwing	Sluiting drie maanden
Nalaten melding te doen indien redelijkerwijs kan worden vermoed dat het goed van diefstal afkomstig is	Waarschuwing	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd
Het verwerven van een goed van een minderjarige	Waarschuwing	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd
Ingekocht goed korter dan drie dagen onder zich houden	Waarschuwing	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd.
Nalaten medewerking te verlenen aan de toezichthouder bij de controle van het in- en of verkoopregister	Waarschuwing	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd
Niet-naleven last toezichthouder tot langer onder zich houden van een verdacht goed dan wel een andere aanwijzing uit de last	Waarschuwing	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd

Heling	Sluiting drie maanden	Sluiting onbepaalde tijd	
---------------	-----------------------	--------------------------	--

In het geval van verzwarende omstandigheden kunnen stappen worden overgeslagen, of kan een zwaardere bestuurlijke sanctie worden opgelegd. Verzwarende omstandigheden zijn (niet limitatief):

- meerdere overtredingen uit het handhavingsarrangement;
- meerdere/zwaardere strafbare feiten;
- het voorhanden hebben van een goed afkomstig van een misdrijf;
- omvang en eventuele gevolgen van de overtreding;
- vermoedens van verwijtbaar gedrag van de handelaar.

Samenloop met strafrecht

Tegen een overtreding kan zowel op basis van het strafrecht als op basis van het bestuursrecht een sanctie of maatregel worden getroffen. Strafrecht is punitief: op een overtreding van een wetsartikel volgt een bestraffende sanctie. Een bestuursrechtelijke maatregel die de burgemeester treft is een reparatoire maatregel, die als doel heeft de aangetaste openbare orde en veiligheid te herstellen, dan wel te voorkomen dat deze (verder) wordt verstoord. Bestuursrecht en strafrecht kunnen dus naast elkaar worden toegepast.

Voor maatregelen die gebaseerd zijn op het strafrecht ,wordt de OM-beleidsregel: “Feitcodes bij Richtlijn voor Strafvordering feitgecodeerde misdrijven en overtredingen (2013R003)” gevolgd.

Opheffing sluiting

Op verzoek van belanghebbende(n), mits schriftelijk en gemotiveerd, kan de sluiting worden ingetrokken. Opheffing van de sluiting geschiedt slechts in uitzonderingsgevallen. Alleen indien het voldoende zeker is dat de doelen die met de sluiting worden beoogd reeds zijn bereikt, bijvoorbeeld op grond van maatregelen die door de eigenaar van het pand zijn getroffen, kan met een verzoek tot opheffing worden ingestemd.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na de datum van bekendmaking.

Citeertitel

De beleidsregel wordt aangehaald als: ‘Handhavingsarrangement heling voor handelaren in ongeregelde en gebruikte goederen’.

Aldus gewijzigd vastgesteld op **XX**.

De burgemeester van Den Haag,

Pauline Krikke